

PONTUKSEN KAIVANTO

Saimaan kanava yritettiin rakentaa jo 1600-luvulla

Pontuksen (Juustenin) 400 v vanha kaivanto leikkaa Salpausselän kohdassa, jossa reunamuodostuman laen korkeus on 95 m mpy. Kanavasuunnitelman haasteellisin osa kohosi siis 19 m nykyisen Saimaan pinnan yläpuolelle. Vuonna 1607 työnsä aloittaneet rakentajat alkeellisine välineineen kohtasivat kanavalinjalla sittemmin koko Salpausselälle tyypilliseksi osoittautuneet geologiset osat. Saimaan (siis muinaisen mannerjäätikön) puolella maaperä on vaikeasti kaivettavaa kivistä ja lohkareista moreenia. Lakiharjanteen (nykyisen junaradan kohdalla) jälkeen kaivanto leikkaa parin sadan metrin matkalla helposti kaivettavaa hiekka- ja sorakangasta. Etelässä kaivanto päättyy hienorakeisiin lajittuneisiin kerrostumiin kuluneeseen uomaan eli raviiniin.

Nykyään Pontuksen kaivannon näyttävin kohta sijaitsee vanhan Lappeenranta - Joutseno tien varrella. Tien pohjoispuolella kaivannon leveys on noin 25 metriä ja syvyys 4-5 metriä. Tien eteläpuolella kaivanto on syvimmillään noin 7-8 metriä ja siellä se on myös selvästi leveämpi. Noin 100 m tiestä etelään kaivanto päättyy raviiniin.

Pontuksen kanavalinjan määränpääksi aikoinaan valittu raviini on syntynyt mannerjäätikön vetäytymistä seuranneina vuosituhansina. Uoman eroosio alkoi jo 11 590 vuotta sitten Baltian jäätjärven purkauduttua Yoldiameren tasoon. Vedenpinta laski tuolloin Salpausselän kaakkoisrinteellä tasolta 95 m mpy tasolle 67 m mpy.

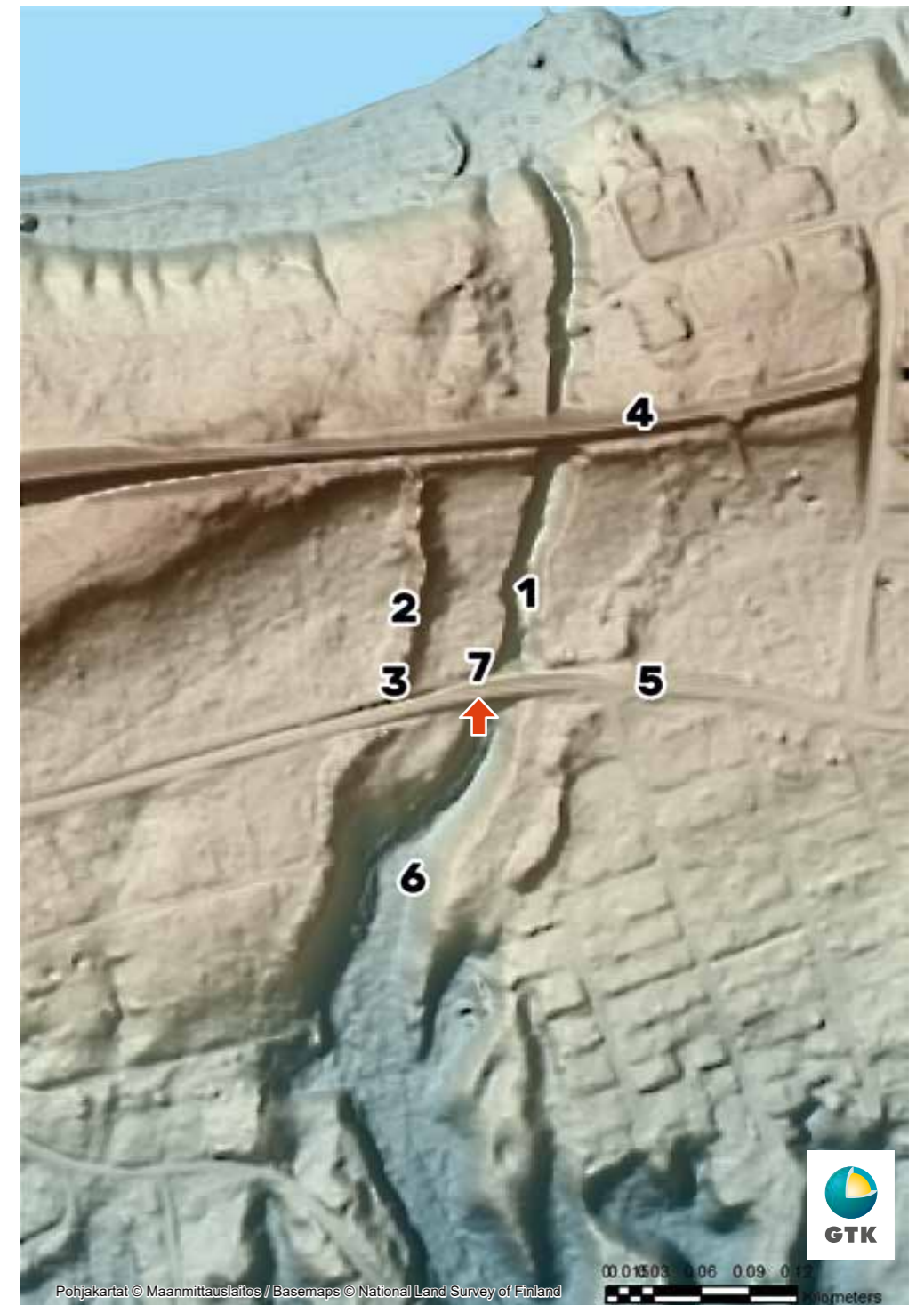
PONTUS EXCAVATION

Early attempts were made to build the Saimaa canal in the 17th century

The 400-year-old Pontus (Juusten) excavation cuts across the Salpausselkä at a site where the height of the ice-marginal formation's peak is 95msl. The most challenging part of the canal design rose 19m above the current level of Saimaa. After beginning work in 1607, the builders and their primitive tools encountered what would turn out to be typical geological features for Salpausselkä along the canal line. On the Saimaa (or ancient ice sheet) side, the soil is rocky till filled with boulders, which is difficult to dig. After the peak ridge (at the site of the current railway), the excavation cuts through around two hundred metres of easily tillable sand and gravel ground. In the south, the excavation ends at fine-material deposits in a worn channel, or ravine.

Nowadays the most eye-catching site of the Pontus excavation can be found along the old Lappeenranta-Joutseno road. On the north side of the road the width of the excavation is around 25 metres and it is around 4-5 metres deep. At its deepest, the excavation on the south side of the road is around 7-8 metres deep and it is also clearly wider there. Around 100m to the south of the road, the excavation ends in a ravine.

The ravine, chosen at the time as the base of the Pontus canal line, was formed as the ice sheet receded in the earlier millennia. Erosion of the outlet had already begun 11,590 years ago when the Baltic ice lake broke through to the Yoldia Sea level. The water level fell at that time from 95msl to the southeast of the Salpausselkä to a level of 67msl.

- 1 = Pontuksen kaivanto / Pontus excavation
- 2 = Maa-ainesten läjitysalue / Soil from the excavation
- 3 = Pontuksen kaivannon muistomerkki / Monument to the Pontus excavation
- 4 = Junarata / Railway track
- 5 = Tie / Road
- 6 = Raviini / Ravine
- 7 = Opastaulu / Information sign

→ Olet tässä /
You are here